

Brahmins in Myanmar Society

Brahmin or Brāhmaṇa is a caste, or traditional social class, within the population of the Indian subcontinent. According to the Vedas, their social roles and functions were as priests, pandits, or pujari to gurus or teachers who provided spiritual instruction to the royal classes, kings, patricians, and Shūdras.

However, historically, some groups of Brahmins engaged in occupations such as farming, commerce, warfare, and other professions both within and outside the subcontinent. This is evidenced in various examples found in the Commentary and Dhammapada, such as an elderly Brahmin mendicant named Jujaka, a Brahmin snake charmer named Alambayana, or Brahmins raising cattle in Nandivīsāla-jātaka, among others.

Therefore, it is evident that individuals belonging to the Brahmin caste lead secluded lives following religious principles and pursue secular occupations, which have disseminated throughout the Indian subcontinent and various regions globally.

Myanmar represents another area where they have migrated alongside religion and trade, as will be discussed.

Brahmin in Myanmar

Ancient Indian documents mention a land named “Suvarnabhumi,” which most archaeologists consider a Southeast Asian region. Evidence has emerged indicating the presence of Brahmanism and the dispersal of Brahmin groups in the aforementioned territory. In Myanmar, evidence demonstrates the existence of religion and the Brahmin community. Archaeological remains of an ancient city dating from the 2nd century BC to the mid-11th century, known by various names such as Sri Ksetra, Beikthano, Dvaravati, Rammavadi, or Vesali, provide evidence of Brahmanical practices in the early period of the Myanmar Kingdom. Therefore, “Brahmin” which is popularly called “Punna” in the Burmese language has an important role in performing various ceremonies. To promote the prestige of the

king although the Burmese royal court has now disappeared, the Brahmins who descended from the royal era and the new Brahmins who came in during the colonial era continue to serve Burmese society according to their traditions.

The era of Myanmarese monarchical rule

The population in Burma is stratified into lower, middle, and upper classes according to the Caste System, a concept derived from Indian civilization. However, it is not as rigid as the caste system in India. Myanmar society during the Kongbong Dynasty organized seven levels of social stratification: 1 Monk 2 Kings and a royal family 3. Brahmins 4. Nobles 5. Millionaires 6. Commoners 7. Slaves. Brahmins were classified as ranked in the highest social position after kings and monks.

In that era, Brahmins were divided into two groups: 1. Brahmins who were born in the kingdom and 2. Brahmins who followed relatives or immigrated. In this case, there were Brahmins who voluntarily traveled, and there were also Brahmins who were forcibly brought in as a result of war. For example, Brahmins of Manipura descent were forcibly brought in during the reign of King Alaungpaya. Rakhine Brahmins were forcibly brought in during the reign of King Bodawpaya, among others.

Among those Brahmins, there were also four sub-groups according to their duties: 1. Brahmin, 2. Khera, 3. Vaisya, and 4. Sudra. Each group of Brahmins had a symbol indicating their social status. Theirs was manifested in the number of lines of sash worn as insignia of honor, which the Myanmar call “Salwe”.

The Brahmin group held the highest status among the four groups of Brahmins due to their role as priests who performed religious ceremonies. The Brahmins received 9 lines of Salwe from the king. Originally, the Brahmins had been granted the ability to wear up to 12 lines of Salwe, which were as honorable as the chancellor. Until the reign of King Bodawpaya, the format was changed to only 9 lines, with status equivalent to senior civil servants.

The Khera were Brahmins in the householder class. As referred to in Thailand, these Brahmins were landowners, possessed significant wealth, received 6 lines of Salwe, and had a status comparable to middle-level civil servants.

The Pisahaya included the ordinary Brahmins. They received 3 lines of Salwe, having the status of low-level civil servants. The Sudra were Brahmins in the working class. They did not receive the Salwe.

During the Kongbong Dynasty, the Brahmins were highly esteemed due to their direct connection to the interests and prosperity of the king. Owing to their religious status, Brahmins were granted the privilege of using royal titles similar to those of Maharaja Kuru. For instance, King Bodawpaya bestowed royal titles upon them. The Brahmin Mahakovindabunnā was given the title: “Govinda Maharajachintha Akka Maha Dhamma Rajadira-jakuru.”

According to Myanmar societal traditions, Brahmins are considered individuals worthy of receiving alms, second only to monks in this regard. They are respected by the populace as scholars proficient in worldly wisdom. The king commended the Brahmins for organizing rituals and customs of the land. Due to the perception of Brahmins as descendants of intellectuals, Myanmar continues to adhere to this tradition.

Even after Myanmar gained independence in 1948, Sao Shwe Thaik was invited to become the first President of the Union of Burma. The government arranged for the establishment by inviting the head of the Brahmin troupe to perform the royal consecration ceremony by ancient tradition at that time as well.

Courtesy

<https://www.tumblr.com/arjuna-vallabha/186819227382>

พราหมณ์ ในสังคมพม่า

พราหมณ์ และภรรยา

พราหมณ์ Brahmin หรือ **brāhmaṇa** เป็นวรรณะหรือชนชั้นทางสังคมตามประเพณีของประชากรในอนุทวีปอินเดียกลุ่มหนึ่ง ซึ่งถูกกำหนดบทบาททางสังคมตามคัมภีร์พระเวทให้ทำหน้าที่เป็น ปุโรหิต บัณฑิต หรือปุจारी ไปจนถึงครู หรือ ครูผู้ทำหน้าที่สั่งสอนทางจิตวิญญาณให้กับชนชั้นกษัตริย์ แพศย์ และศูทร

แต่เดิมพราหมณ์คือคณะนักบวชซึ่งประกอบกิจกรรมทางศาสนาอยู่ในวัด และบริการสังคมด้วยการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ อย่างไรก็ตามในอดีตก็ยังมีพราหมณ์บางกลุ่มที่ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร พ่อค้า นักบวชและอาชีพอื่น ๆ ทั้งในและนอกดินแดนอนุทวีปด้วย ดังตัวอย่างที่พบในคัมภีร์อรรถกถาและธรรมบทต่าง ๆ เช่น พราหมณ์เฒ่าขอทานชื่อว่าชุก พราหมณ์หมอชื่อว่าอาลัมพายน์ หรือพราหมณ์เลี้ยงวัวในนันทิวิศาลชาดก เป็นต้น

ดังนั้นเราจะเห็นได้ว่ากลุ่มคนที่อยู่ในวรรณะพราหมณ์นั้นมีทั้งที่ดำรงชีวิตสันโดษตามแนวทางศาสนาและตามวิถีฆราวาสด้วยอาชีพต่าง ๆ ซึ่งพวกเขาได้กระจายตัวไปทั่วอนุทวีปอินเดียและภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลกซึ่งประเทศไทยและพม่าก็เป็นอีกพื้นที่หนึ่งซึ่งพวกเขาได้เดินทางเข้ามาพร้อมกับศาสนาและการค้า

พราหมณ์ในพม่า

ในเอกสารโบราณของอินเดียได้กล่าวถึงดินแดนที่มีชื่อว่า “สุวรรณภูมิ” ซึ่งนักโบราณคดีส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าเป็นดินแดนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้ปรากฏหลักฐานการมีอยู่ของศาสนาพราหมณ์และคณะพราหมณ์ซึ่งกระจายตัวอยู่ในดินแดนดังกล่าว สำหรับประเทศพม่าปรากฏหลักฐานที่แสดงให้เห็นการมีอยู่ของศาสนาและ

คณะพราหมณ์ จากซากเมืองโบราณที่มีอายุอยู่ในช่วง ศตวรรษที่ 2 ก่อนคริสตกาล ถึงช่วงกลางคริสต์ศตวรรษ ที่ 11 ที่มีชื่อต่าง ๆ กัน เช่น ศรีเกษตร พิสนโน ทวาราวดี รัมมวดี หรือ เวสาลี ซึ่งเป็นหลักฐานที่ชี้ให้เห็นถึงการนับถือ ศาสนาพราหมณ์ยุคแรก ๆ ของอาณาจักรพม่า ดังนั้น “พราหมณ์” ที่นิยมเรียกกันในภาษาพม่าว่า “ปฺณณา” จึง มีหน้าที่สำคัญในการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริม บารมีของกษัตริย์ แม้ปัจจุบันราชสำนักพม่าจะสูญไปแล้ว แต่บรรดาพราหมณ์ที่สืบเชื้อสายมาจากยุคกษัตริย์ และ พราหมณ์ใหม่ที่เข้ามาในสมัยอาณานิคมก็ยังคงทำหน้าที่ รับใช้สังคมพม่าตามประเพณีของตนสืบมา

พราหมณ์ทั้ง 6 ยืนถวายน้ำอภิเชกแด่กษัตริย์พม่า
ภาพจาก Victoria and Albert Museum

ย้อนไปในสมัยราชวงศ์

กลุ่มประชากรในพม่าถูกแบ่งออกเป็น ชนชั้นต่ำ ชนชั้นกลาง และชนชั้นสูง ซึ่งเป็นไปตามระบบชาตีกำเนิด (Caste System) ตามแนวคิดที่กำหนดจากอารยธรรมอินเดีย แต่ก็มีได้เคร่งครัดอย่างระบบวรรณะในอินเดีย สังคมพม่า ในสมัยราชวงศ์คองบองได้จัดช่วงชั้นทางสังคมเอาไว้ 7 ระดับ ได้แก่ 1.ภิกษุ 2.กษัตริย์และพระราชวงศ์ 3. พราหมณ์ 4. ชุนนาง 5. เศรษฐี และคหบดี 6.ไพร่ 7. ทาส ซึ่งพราหมณ์ ได้ถูกจัดลำดับไว้ในฐานะทางสังคมที่สูงรองจากกษัตริย์ และภิกษุ

ในยุคดังกล่าวพราหมณ์ยังถูกแบ่งย่อยออกเป็น 2 พวกได้แก่ 1. พราหมณ์ที่ถือกำเนิดในราชอาณาจักร และ 2. พราหมณ์ที่ติดตามญาติ หรืออพยพเข้ามา ซึ่งกรณีนี้มีทั้ง

พราหมณ์ที่สมัครใจเดินทางเข้ามา และพราหมณ์ที่ ถูกกวาดต้อนเข้ามาจากผลของสงครามก็มีด้วย เช่น พราหมณ์เชื้อสายชาวมณีปุระ ซึ่งถูกกวาดต้อนเข้ามา ในสมัยพระเจ้าอลองพญา พราหมณ์ชาวยะไข่ ซึ่งถูก กวาดต้อนเข้ามาในสมัยพระเจ้าโบดอพะยา เป็นต้น

ในบรรดาพราหมณ์เหล่านั้นยังมีการแบ่งย่อยภายใน อีก 4 กลุ่มตามภาระหน้าที่ได้แก่ 1. พราหมณะ 2. เขตร 3. พิศหะ และ 4. สุททะ พราหมณ์แต่ละกลุ่มจะมี เครื่องหมายบอกฐานะทางสังคมของตนอยู่ที่จำนวน สายของ “สังวาลย์” ที่พม่าเรียกว่า “สะลวย”

พราหมณ์กลุ่มพราหมณะ นั้นเป็นผู้มีสถานะสูงสุด ในบรรดาพราหมณ์ทั้งสี่กลุ่ม เพราะมีฐานะเป็นนักบวช ผู้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา พวกพราหมณะจะได้รับ พระราชทานสังวาลย์จำนวน 9 สาย จากกษัตริย์ ซึ่งแต่เดิม พวกพราหมณะเคยได้รับพระราชทานให้สวมสังวาลย์ได้ถึง 12 สาย ซึ่งมีเกียรติยศเทียบเท่าอัศวินเสนาบดี จนในรัชกาล พระเจ้าปะดุงจึงได้เปลี่ยนรูปแบบนั้นเหลือเพียง 9 สาย มีฐานะเทียบเท่าข้าราชการชั้นผู้ใหญ่

พวกเขตร ได้แก่พวกพราหมณ์ในชั้นคหบดี อย่างที่ ไทยเราเรียกกันว่า พราหมณ์มหาศาล มีฐานะเป็นเจ้าที่ดิน มีทรัพย์มาก ได้รับพระราชทานสังวาลย์จำนวน 6 สาย มีฐานะเทียบเท่าข้าราชการระดับกลาง

พวกพิศหะ ได้แก่พราหมณ์ชั้นสามัญ ได้รับ พระราชทานสังวาลย์จำนวน 3 สาย มีฐานะเป็นข้าราชการ ระดับล่าง และ

พวกสุททะ ได้แก่พราหมณ์ในชั้นแรงงาน จำพวก คนทำครัว ไม่ได้รับพระราชทานสายสังวาล

ในสมัยราชวงศ์คองบอง พวกพราหมณ์เป็นพวกที่ ได้รับการสรรเสริญอย่างยิ่งด้วยความเกี่ยวข้องโดยตรงกับ ผลประโยชน์และความรุ่งเรืองของกษัตริย์ เพราะพวก พราหมณ์มีสถานภาพในทางศาสนาจึงได้รับการยกย่องให้ ใช้ราชทินนามได้คู่เคียงกันกับพระมหाराชครู เช่น พระเจ้า ปะดุงพระราชทานทินนามให้แก่ พราหมณ์มหาโควินทะ ปฺณณาว่า “โควินทะมหาราชินทะอัคคะมหาธัมมะ ราชาทิราชะครู” เป็นต้น

พราหมณ์ในราชสำนักพม่า

ภาพจาก Victoria and Albert Museum

ตามธรรมเนียมของสังคมพม่าถือกันว่าเหล่าพราหมณ์ชาตินั้นเป็นบุคคลที่ควรรับทักษิณาทาน คือของทำบุญรองลงมาจากพระสงฆ์ เป็นที่พึ่งของประชาชน ในฐานะนักปราชญ์ผู้มีความชำนาญในทางโลกียะปัญญา พระมหากษัตริย์ก็ทรงยกย่องเหล่าพราหมณ์ให้เข้าจัดทำพิธีกรรม และธรรมเนียมของแผ่นดิน ด้วยพราหมณ์เป็นเชื้อสายของผู้มีปัญญาซึ่งพม่ายังยึดถือธรรมเนียมนี้สืบมา

แม้เมื่อพม่าได้รับอิสรภาพ และจัดงานฉลองการประกาศเอกราชขึ้นในปี 1948 เจ้าช่วยไตก็ได้รับเชิญให้ขึ้นดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีคนแรกของสหภาพพม่าทางรัฐบาลก็จัดให้มีการสถาปนาด้วยการเชิญหัวหน้าคณะพราหมณ์เข้ามาทำพิธีรดน้ำอภิเษกตามประเพณีโบราณในครั้งนั้นด้วย

พราหมณ์ทำพิธีรดน้ำอภิเษกเจ้าช่วยไต
ขึ้นเป็นประธานาธิบดีของพม่า

พราหมณ์รดน้ำอภิเษกเจ้าช่วยไต ขึ้นเป็นประธานาธิบดีคนแรกของพม่า

เอกสารอ้างอิง

Toe Hla, Dr. (1992). *Alaungpaya, The founder of the Konbaung Dynasty of Burma*. Yangon.
Dagoon, Dr. (2020). *Brahmin in history*. Yangon.